Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 184 (4820)
СРЕДА
СЕНТЯБРИИН 19
1945 он
Сэн 20 мүнгэ

Таряатушаалгаяа республика дотор эгээн түрүүн дүүргэһэн Баргажанай аймагай „Большевик“ ба Түнхэнэй аймагай „Улаан Шанай“ колхозуудай колхознигуудта амар мэндэ хүргэе!

Коммунистнууд ба комсомолецууд арад ниитые эмхидхэгшэд мүн

Һүүлэй үедэ сэлмэг дулаан үдэрнүүд боложо байна. Тиимэһээ таряахуряалга, сохилго ба тушаалга нилээдгүй хурдан темпэтэйгээр ябуулагдана. Хэрбээ сентябриин 1-һээ 5 хүртэр 9,5 процент ургалта болоо һаа, үнгэрэгшэ 5 үдэр соо 10,6 процент хүртэр таряахуряалга дээрэ ургалта болобо.

Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүдэй үүсхэлээр дэлгэрһэн бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байһан колхоз, бригада болон звенонууд олошоржо байна. Эндэ хүлөөгэй коммунистнууд ба комсомолецууд болбол таряахуряалгын хүдэлмэри дээрэ ажалладаг эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые шэнэ илалтануудта тээшэ зоригжуулагшад болоо. Тэдэнэр хадаа гансахан большевистскэ үгөөрөө бэшэ, харин өөһэдөө ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, социалистическэ мүрысөөе эмхидхэгшэд болонхой.

Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Зуево-Сутойн сомоной Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд А. Дампилов, Д. Очирова, А. Базаров, Н. Жамбалова ба комсомолецууд Б. Х. Батарова болон бусад таряахуряалга дээрэ үдэрһөө үдэр бүри ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйланад. Тэрээнһээ гадна, һүниндөө таряа сохихо хүдэлмэридэ элибхитэйгээр хабаадалсажа, 25—30 центнер эрхим шанартай таряа сохёод, тэрээнээ таряа тушаалгын пунктда тушаадаг болоо. Мүнөө энэ колхозойхид агууехэ илалтын хүндэлэлдэ зорюулжа сентябриин 25-һаа хойно бэшэ гүрэндөө таряа тушааха түсэбөө 100 процент дүүргэхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр хүдэлмэрилжэ байнад.

Тус аймагай «Социализм», Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинуудай үүсхэлээр таряахуряалгын ба тушаалгын хүдэлмэри аймагай графигай ёһоор дүүргэгдэнэ. Энэ колхозуудай коммунистнууд ба комсомолецууд болбол үргэн ниитэ колхознигуудай дунда партийно-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр эрхилжэ, колхознигуудай мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь халуун туһаламжа үзүүлжэ, өөһэдынгөө түрүү үүргэнүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлнэ.

ВКП(б)-гэй членэй кандидат, эхин һургуулиин һургагша нүхэр Н. Жамбаловагай үүсхэлээр Зуево-Сутой сомоной һургуулиин 32 шабинар һуралсалай жэлэй эхилхэнэй һүүлээр 8 үдэрэй туршада колос суглуулжа, тэрэнээ колхозой амбарта тушаахадань, хамта дээрээ 675 килограмм болобо. Иимэ жэшээнүүд бусадшье аймагуудаар олон.

Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой дэргэдэхи партийна эхин организаци болбол колхознигуудайнтаа дунда социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эрхилжэ шадаһанайнгаа ашаар таряа хуряалга ба сохилгын талаар аймаг соогоо түрүүлжэ ябана. Эндэхи коммунистнууд барандаа шахуу ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, бусад колхознигуудаа бэе тээшээ татажа ябанад.

Гэбэшье, колхозуудай хэргэдэхи партийна олонхи эхин организацинууд болбол колхознигуудай ажал хүдэлмэриие поли дээрээ зүбөөр эмхидхэхэ, ажал хүдэлмэри хэжэ шадаха бүхы колхознигуудые хүдэлмэридэ гаргаха тушаа колхозойнгоо правлениинүүдтэ горьтой туһаламжа үзүүлдэггүй байхаһаа гадна, хадалга, боолго, колос суглуулга болон сохилго дээрэ индивидуальна гү, али групповой методые хэрэглэхэ хэрэгтэнь колхозуудайнгаа правлениинүүдтэ туһаламжа үзүүлнэгүй гэхэдэ үлүү бэшэ болохо байна.

Таряахуряалгын үедэ түрүүлжэ, имагта стахановска методээр хүдэлмэрилдэг хүнүүд колхоз ба бригада бүхэндэ бии. Теэд, тэдэнэрэй баян дүй дүршэлые бүгэдэниитын хүдэлөөн болгохо тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэри горьтойгоор хэгдэнэгүй гэхэдэ жаахантшье алдуу болохогүй. Хорийн аймаг республика соогоо таряахуряалгаар ехэхэн гээгдэлтэй. Һүүлэй мэдээгээр таряахуряалгын түсэбые энэ аймагай колхозууд арайхан гэжэ 27,2 процент болгоо. Мүн тэрэшэлэн Яруунын аймагай колхозууд энэ үдэрэй мэдээгээр 19,2 процент болгоод байха юм. Торийн аймаг таряахуряалгын түсэбые 38,4 процент дүүргэбэ.

Тиимэ болхолоороо, энэ аймагуудай олонхи колхозуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинуудай ба тэрэнэй коммунистнуудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһаниие дээрэ дурсагдаһан баримтанууд гэршэлнэ гэжэ тобшолол хэхэдэ заахантшье алдуу эндүү болохогүй байна.

Хүдөөдэхи партийна ба комсомольско организацинууд болбол өөһэдынгөө бүхы хүдэлмэридэ эдибхитэдые олоор хабаадуулха тушаа гол анхаралаа хандуулха үүргэтэй. Партийна эхин организацигүй колхозуудай дэргэдэхи комсомольско организацинуудта ВЛКСМ-эй айкомуудһаа гадна, партийн айкомуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд үдэр тудам оперативна туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй.

Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй оүрин түгэс илалтаар дайн сэрэгэй дүүрэһэнэй дашарамда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе улам дэлгэрүүлжэ, бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудые имагта таряахуряалга ба тушаалгада хабаадуулха колхозно партийна организацинуудай ба тэдэнэй коммунистнуудай арюун нангин уялга мүн.

Түрүүшүүлдэ—алдар соло!

Таряа тушааха түсэбөө дүүргэбэ

Түнхэнэй аймагай «Улаан Шанай» колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Фролов, парторганизациинь секретарь нүхэр Малокшонов) членүүд Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй эршэ доро бушуу түргэн ажаллажа, гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 17-до сум дүүргэбэ. Тус колхоз бэлэдхэлэй пунктнуудта 4.126 пууд эрхим шанартай таряа тушаагаа. Тэрэшэлэн дээрэхи артелиинхид ороо һото культурануудайнгаа хадалгые энэ болзорто түгэсхэһэн байна. Мүн овощь тушаалгаар гүрэнтэйгөө буримүһэн тоосоод, түсэбһөө гадуур 180 пууд оруулаа.

Гадна, «Улаан Шанай» колхозой членүүд 1946 ондо гүрэндэ тушааха уялгата түлбэринүүдһээ 600 пууд таряа авансаар тушааха уялга абаһан байна.

Баргажанай аймагай Телятниково-Уринска сельсоведэй «Большевик» гэжэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Крылов) 1.953 пууд таряа гүрэндэ тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 10-да сум дүүргэв.

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэһэн дээрэхи колхозууд республиканска хүндэлэлэй доскада бэшэгдэхэ эрхэ олоо.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКА

ВКП(б)-гэй айкомууд ба аймгүйсэдкомуудай зууршалгаар Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

1. Баргажанай аймагай Телятниково-Уринска сельсоведэй «Большевик» гэжэ колхоз (түрүүлэгшэнь **Н. К. Крылов**)—1.953 пууд таряа гүрэндэ тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 10-да сум дүүргэбэ.

2. Түнхэнэй аймагай «Улаан Шанай» колхоз (түрүүлэгшэнь **Ш. Р. Фролов,** парторганизациин секретарь **Г. С. Малокшонов**)—4.126 пууд таряа гүрэндэ тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 17-до сум дүүргэһэн ба энэ болзорто таряагаа хадажа түгэсхэһэн байна. Тэрэшэлэн тус колхоз овощь тушаалгаяа буримүһэн дүүргээд, түсэбһөө гадуур 180 пууд овощь оруулһан байха юм.

Сентябриин 25-да дүүргэхэбди

Манай колхоз сентябриин 10 хүртэр 650 гектар хадажа, таряахуряалгынгаа түсэб 70 процент дүүргэһэн байна. Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэрһэнһээ хойшо колхознигуудай ажалай бүтээсэ нилээдгүй дээшэлээ. Колхоз хоорондын социалистическэ мүрысөөндэ комсомольско-залуушуулай хоёрдохи бригада түрүүлжэ, правлени ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаба.

Колхознигуудай дундаһаа ходолоо шалгардаг түрүүшүүлэй тоодо Должин Чимитова, Дондок Цыренова, Долгоржап Дондокова, Пурбодоржи Будаева ба бусад оролсомоор байна. Эдэнэр таряа хадаха, боохоодошье нормонуудаа үдэр бүри 150-200 процент хүртэр дүүргэнэ.

Гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ колхознигууд барандаа эршэмтэйгээр хабаадалсана. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр бэлэдхэлэй пунктнуудта 550 гаран центнер сэбэр таряан тушаагдаа. Транспортна бригадые һаадгүйгөөр ябуулха мори унаа хүсэд таһалагдаһан байна. Мүн таряа сохилго үдэр һүнигүй ябуулагдана. Сохилго ба шэрэлгэ дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигууд Дондок Ринчинов, Буда Санжимаев, Ринчин Сагадаев гэгшэд тусхайта нормонуудаа сааг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг байна. Таряа гээхэ ябадалтай энэ жэлдэ шанга тэмсэл хэнэбди. Н. Жамбалова гэгшын хүтэлбэри доро үдэр бүри 32 һурагшад колос түүдэг байна. Эдэнэр 8 үдэр соо суглуулһан колосһоо 675 килограмм таряа абажа колхоздо тушааба.

Ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэринүүдые богони болзор соо дүүргэхэ ябадалда бүхы колхознигуудые элсүүлхын түлөө агитаторнууд горьтойхон оролдолго гаргана!

Ц. ДОРЖИЕВ, Сэлэнгын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Үтэлһэн колхознигой үльгэр жэшээ

Цыбикжап Цыбиков 65 наһатай болоо. Тиигэбэшье, колхозой али болохо хүдэлмэридэ ябахадаа залуушуулда булигдадаггүй юм. Мүнөө таряахуряалгын хүдэлмэридэ ябажа байхадаа мүн лэ үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Энэ хадаа 0,80 гектарай орондо үдэр бүри 1,20 га хүртэр эрхим шанартайгаар сабшадаг байха юм.

Үтэлһэн колхозник Цыбикжап Цыбиков гэгшын үндэр бүтээсэтэ ажалһаа үльгэр жэшээ абаһан эмэгтэйшүүл Бальжит Тулдунова, Цыренцулма Ванданова ба бусад үдэр бүри 1,15 га таряа сабшадаг болобо.

Таряахуряалгаа түргэн дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө саг соонь тоосохын түлөө Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Кяхтын аймагай «Улаан Табангут» колхозой түрүү членүүд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

А. КОРОТАЕВА.

Машинист Намжилов 9 га хадана

ХЭЖЭНГЭ. (**Телефоноор абтаба**). Таряахуряалгые түргэн дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө болзорһоо урид тоосохын түлөө Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүшүүл абаһан уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэжэ байна.

Машинист Намжилов 4 гектарай орондо үдэр бүри 9 га эрхим шанартайгаар хадажа, колхоз соохи мүрысөөндэ иланхай. Тэрэшэлэн машинист нүхэр Холхоев 6 га эрхим шанартайгаар хадажа, үдэрэйнгөө даалгабариие 120 процент хүртэр дүүргэнэ.

Һүүлэй үедэ таряахуряалгын хүдэлмэридэ ябагшадай олонхид үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ түйлажа байна. Гараар таряа хададаг колхознигууд Мухарханова, Хайлапова гэгшэд түрүү ажалаараа илангаяа шалгарнад. Тэрэшэлэн таряа боогшод ба хуряалгын бусад хүдэлмэринүүдтэ хабаадажа байһан колхознигууд түрүү машинист Намжилов, колхознигууд Мухарханова, Хайлапова гэгшэдтэй зэргэшэхын түлөө унаһан малгайгаа үргэхэ забдагүйгөөр тэмсэжэ байха юм.

Ажалай үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар түйлажа байһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүшүүлэй магтаалта ажалые аймагай бүхы колхознигууд халан абажа, таряахуряалга ба гүрэндэ тушаалгануудые үсөөн хоног соо дүүргэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсохо зэргэтэ.

З. ЛУБСАНОВА.

Намарай тарилгын түрүүшүүл

Байкало-Кударын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз таряахуряалгын хажуугаар намарай тарилга амжалтатайгаар хэжэ байна.

Намарай тарилгада ябажа байһан 10 гара наһатай колхознигууд Прокопий Мангадаев, Ким Ильюшкин, Алексей Муравьёв гэгшэд үдэр бүри 0,70 га һайн шанартайгаар хахалжа үльгэр жэшээ харуулна.

Гадна, эдэнэр пар хахалалгын үедэ эдибхитэйгээр хүдэлмэрилһэн байха юм.

О. ГРИГОРЬЕВА.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Авиационно ба танкова ажаүйлэдбэриин, буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэл бүтээлгын конструкторнууд ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Героин нэрэзэргэ олгохо тухай

Самолёт, танк, мотор, буу зэбсэг болон һомо хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха ябадалые эмхидхэхэ хэрэгтэ гайхамшаг ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, мүн тэрэшэлэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ шэнэ янзын дайшалхы техникые зохёожо, бүтээн гаргадаг байлаад, тэрээгээр Улаан Арми болон Уһан-Сэрэгэй флодые хангажа байһанайнь түлөө ЛЕНИНЭЙ орден болон «ХАДУУР БА БАЛТА» гэжэ алтан медаль барюулгатайгаар СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ АЖАЛАЙ ГЕРОИН нэрэзэргэ олгохо гэбэл:

1. **Баландин Василий Петровичто**—НКАП-эйн № 26 заводой директор.
2. **Белянский Александр Александровичта**—НКАП-эйн № 18 заводой директор.
3. **Вишневский Давид Николаевичта**—тэһэрдэг зүйлнүүдэй главна конструктор.
4. **Горегляд Алексей Адамовичта**—Танкова ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссарай орлогшо.
5. **Духов Николай Леонидовичта**—танкова заводой главна конструктор.
6. **Жезлов Михаил Сергеевичтэ** НКАП-эйн № 24 заводой директор.
7. **Лаврентьев Пётр Денисовичтэ**—НКАП-эйн № 20 заводой главна инженер.
8. **Лисицын Виктор Николаевичта**—НКАП-эйн № 153 заводой директор.
9. **Литвинов Виктор Яковлевичта**—НКАП-эйн № 1 заводой директор.
10. **Лукин Макар Михайловичтэ**—НКАП-эйн № 16 заводой директор.
11. **Пономарев Валерий Карнельевичтэ**—тэһэрдэг зүйлнүүдэй главна конструктор.
12. **Рябиков Василий Михайловичта**—буу зэбсэгэй Арадай Комиссарай орлогшо.
13. **Туполев Андрей Николаевичта**—самолёдүүдай главна конструктор.
14. **Фомин Василий Ивановичта**—НКВ-гэй № 2 заводой директор.
15. **Хруничев Михаил Васильевичта**—һомо хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ Арадай Комиссарай орлогшо.
16. **Шаврин Борис Ивановичта**—миномёдой главна конструктор.
17. **Шпагин Георгий Семёновичто**—буу зэбсэгүүдэй главна конструктор.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной сентябриин 16.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ генералиссимус И. В. Сталинда

Румынидаа бусаад байхадаа, правительственна делегациин членүүд болбол бидэнэй Москвада байха үедэ угаа халуун дулаанаар угтаһанайнь түлөө болон мүн тэрэшэлэн румынска арад зоной ашаг туһа ба эрилтэнүүдые харалсажа Советскэ Правительствын саг үргэлжэ угааехэ анхарал оролдолго гаргаһанайнь түлөө Танда өөһэдынгөө баясхалан хүргэхэ гэжэ Тэдэ дээдэ түрэлтэ Тан тээшэ һанал бодолоо хандуулна. Советскэ Союзай Правительствын членүүдэй румынска правительствын членүүдтэй үгэсэ нэгэдэн эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байхадаа Румыниие һэргээн бодхоохо ябадалтай холбогдоһон хэсүү бэрхэ зорилгонуудые шиидхэхэ арга олоһон тэдэ үдэрнүүд тухай бидэнэй сэдьхэл зүрхэн соо хэзээшье мартагдахагүй. Тиимэ ехэ аша үрэ үгэһэн тэдэ үдэрнүүдтэ бидэнэй хамтаржа хүдэлмэрилһэн ябадал болбол манай орониие һэргээн бодхоохо хэрэгтэ болон мүн советско-румынска хани барисаание бүхэжүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ туһа нэмэри болохо байна.

Румыниин министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ ПЕТРЕ ГРОЗА.

Советскэ Союзай һонин

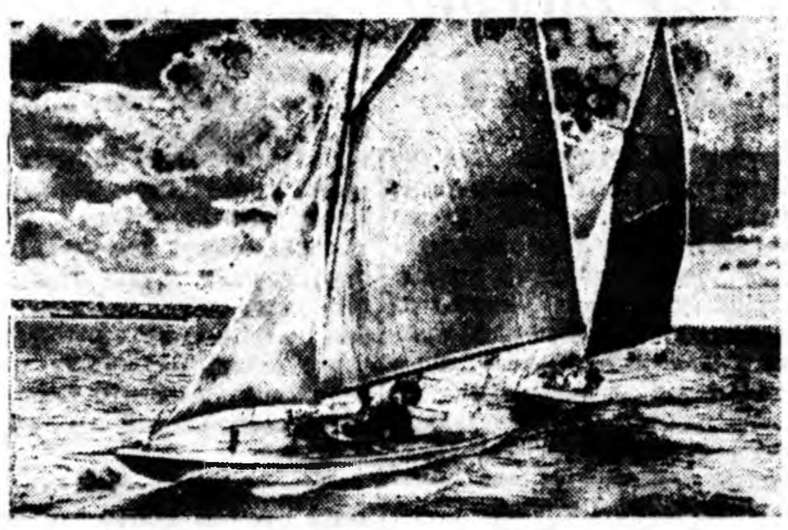
Московско заочно статистическа институт

Москвада шэнэ дээдэ һургуули—Заочно Статистическэ Институт нээгдэхэнь. Тэрэнэй занятинь энэ 1945—46 онуудай һуралсалай жэлдэ эхилхэ байна.

Тус институт хадаа Москва, Ленинград, Киев, Рига, Минск, Тбилиси, Ташкент, Алма-Ата, Фрунзе, Сталино ба ороной бусад томо томо центрнүүдтэ өөрынгөө 14 филиалнуудые нээхэ гэжэ хараалһан байха юм.

Латвида сахарна заводууд хүдэлжэ эхилээ

Латвида немецүүдэй һандаргаһан сахарна заводууд хүдэлжэ эхилээ гэбэл: Елгавска, Либавска болон Крустпилска хоёрдохи ээлжээнэй заводууд болоно. Эдэниие һэргээн бодхоохо хэрэгтэ «Электросила» ба Ленинэй нэрэмжэтэ ленинградска заводууд угаа ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна. Латвиин сахарна заводууд энэ сезондо таряашадһаа контрактовалжа абаһан миллион центнер сахарна свёклые болбосоруулха байна.

Бүг мүрэн дээрэ.
Николаев городой «Водник» ба «Судостроитель» гэжэ һайн дуранай спортивна обществонуудай яхтосменүүдэй урилдаан болобо.
Б. Лосиной фото (ТАСС-эй фотохронико).

„Манас“ гэжэ арадай эпосэй научна каталог

Академи наукын Киргизскэ филиалда 1 миллион 100 мянган мүр шүлэгтэй «Манас» гэжэ арадай эпосэй гурбан янзын анха түрүүшын научна каталог зохёогдожо бэлдэгдэбэ, тэрэ хадаа элитэ үльгэршэд Саякбай Каралаев, Молдобосон Мусулманкулов болон арадай акын Тоголок Молдо гэгшэдэй хэлэһэн дээрэһээ бэшэгдэжэ абтаа.

Энэ каталог аяар 25 жэлэй туршада соо суглуулагдаһан ба хэдэн олон номой шкафууд соо хадагалаатай байһан үргэн ехэ фольклорно материалнуудые найруулан нэгэдхэһэн байна. Тэрэ хадаа эпосэй зарим эпизодууд тухай хуряангыгаар тайлбарилжа бэшэнэ, тэрэнэй бүлэгүүдэй гаршагууд бии.

Тус каталог хадаа гансахан Киргизскэ фольклорые бэшэ, мүн арад зоной уран зохёолые иигэжэ суглуулан найруулха дүй дүршэлгүй байһан бусад национальна республикануудай арадуудай аман зохёолые шэнжэлэн үзэхэ хэрэгые нилээд ехээр хүнгэдхэжэ үгэхэ байһаниинь лабтай.

Фронтовигуудай бүлэнэрэй ургаса хуряалгадань залуушуул туһална

Латвийска ССР-эй комсомолецууд энэ намар таряахуряалгын үедэ гайхамшаг һайн үүсхэл гаргаһан байна. Тэрэ республикын бүхы уезднүүдтэ 500 залуушуулай бригаданууд байгуулагдажа, тэдэнэр сэрэгэй алба хэгшэдэй ба урдын партизануудай бүлэнэртэ таряагаа хуряахадань туһална. Цесскэ уездэ байгуулагдаһан 46 залуушуулай бригаданууд тиимэ айлнуудта туһалжа, 386 гектар, Валкска уездэ—215 гектар таряа хуряагаад байна.

Сэрэгэй алба хэгшэдэй ба партизануудай бүлэнэр болохо таряашан айлнуудай тариһан нэгэшье гектар ургасань хуряагдангүй үлэхэгүй.

Сталинградска тракторна заводой ТЭЦ һэргээгдэбэ

Сталинградска тракторна заводой капитальна барилгын Управлениин стахановецууд болбол нэгэ час соо 30 тонно пар үгэхэ шадалтай № 2 котёлые хүдэлгэжэ захалаа. Энэ котёлые хүдэлгэдэг болоод байхадаа, теплоэлектроцентралиие хүсэд һэргээн бодхоожо, тэрэнэй хүдэлхэ шадалые дайнай урда тээхи хэмжээдэнь хүргэхэ ябадал түгэсэбэ гээшэ.

Ленинэй мавзолей нээгдээ

Дүрбэн жэл соо забһарлалга хэһэнэйнгээ һүүлээр сентябриин 16-да Ленинэй мавзолей дахяад нээгдэбэ.

Улаан талмай дээрэ тэрэ үдэр олон мянган москвичүүд суглараһан байгаа. Эндэ Улаан Армиин сэрэгшэд, хүдэлмэришэд, инженернүүд, албахаагшад ерэһэн байха юм. Эхэнүүд болбол үхибүүдээ абажа ерээ. Владимир Ильичын бэеые хадагалаатай байһан саркофагай хажуугаар хүн зон сэдьхэлээ хүдэлэн гаража ошоно.

Түрүүшын үдэртэ Мавзолейдэ 10 мянга гаран хүн ерэжэ үзэһэн байгаа. (ТАСС).

Партийна ажабайдал

Коммунистнууд-агитаторнууд мүрысөөе эмхидхэнэ

Манай колхозой коммунистнууд ба комсомолецууд болбол агитаторнуудаар хүдэлмэрилжэ, арад нии тын дунда партийно-политическэ ба ниитэ-ойлгуулагжын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зуура краснозаганаархинай уряалаар дэлгэрһэн бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөе эмхидхэгшэд болоо.

Немецко-фашистскэ эзэмдэгшэдэй ба японско шунахай империалистнуудай үүсхэлээр эхилһэн хоёрдохи империалистическэ дайн сэрэгые а үүехэ союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүрин түгэс илалтаар дүүргэһэнэй дашарамда арад зондо нүхэр И. В. Сталинай хандаһан алтан үгэнүүдые бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхозлигуудта гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэхын түлөө бага бэшэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэгдэһэн ба хэгдэжэшье байна. Манай бүхы колхозлигууд энэ түүхэтэ ба сэсэмэргэн үгэнүүдэй харюуда өөһэд дээрээ тодорхой уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон байгаа.

Тиин энэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байнабди гэхэдэ алдуу болохогүй. Юундэб гэхэдэ, сентябриин 10-ай мэдээгээр таряахуряалгын түсэб 70 процент дүүргэгдэбэ. Тэрэшэлэн гүрэндөө уялгата ёһоор тушаагдаха таряанай түсэб 35 процент дүүргэгдэжэ, манай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо социалистическэ мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлжэ ябана.

ВКП(б)-гэй член, колхозой правлениин түрүүлэгшые малажалай талаар орлогшо Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалид нүхэр А. Дампилов болбол малажалдаа элбэг дэлбэгээр хүрэхэ үбһэ тэжээл дүүрэн байгуулбашье һаа, мүнөө малай үбэлэй бэлшээри һунгажа олоод, малай үбэлжэлгын хүдэлмэрие амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Тэрээнтэй хамта 1-дэхи тарянажалай бригада дээрэ агитатораар хүдэлмэрилхэ зуураа түхэреэн сүүдхэ соо таряа сохихо ябадалые эмхидхэжэ, гансахан эдэ бригадынхид 250 центнер эрхим һайн шанартай таряа гүрэндөө тушааба. Һүниндөө таряа сохихо хүдэлмэри дээрэ имагта коммунистнууд ба комсомолецууд толгойлжо хүдэлмэрилнэ.

Партиин членэй кандидат, комсомольско эхин организациин секретарь нүхэр А. Базаров, залуу коммунист агитатор нүхэр Д. Очирова, комсомолец нүхэр Б. Х. Батарова болон бусад һүниндөө таряа сохихо ябадалда эдибхитэйгээр хабаадалсажа, һүни бүри 25—30 центнер таряа сохёод, тэрээнээ үглөөнинь гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда тушаадаг болонхой.

Комсомольско-залуушуулай № 2 бригадада бүридхэлшээр хүдэлмэрилдэг комсомолец нүхэр Баторова гэгшэ хуряалгын хүдэлмэриин эхилһээр 20 үдэрэй туршада хоёр ханын газетэ ба 6 дайшалхы хуудаһануудые гаргаба. Түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые эли тодоор бэшэхэһээ гадна, социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа обор нобшоор дүүргэжэ байдаг лодырьнуудые эрид шууд шүүмжэлжэ, тэдэнэрэй абаһан уялгаяа амаараа бэшэ болото ажалаараа дүүргэхэ хэрэгтэнь ехэхэн туһаламжа хүргэбэ.

Нютагай эхин һургуулиин багша ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Н. Жамбалова гэгшын үүсхэлээр хуряагдаһан полинуудай талмай дээрэһээ колоснуудые суглуулха ябадал эмхидхэгдэбэ. Энэ хүдэлмэри дээрэ 32 һургуулиин шабинар 8 үдэрэй туршада хүдэлмэрилхэ зуураа 675 килограмм сэбэр ороо һо суглуулжа, колхозой амбаарта тушааба. Мүнөө энэ хүдэлмэри үшөө эршэмтэйгээр ябуулагдажа байха юм. Тиимэ болохолоороо, манай колхозой членүүд бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа хангалтатайгаар дүүргэжэ байна гэжэ тобшолол хэхэдэ зааханшье алдуу болохогүй гээшэ.

Тэрэшэлэн сельскэ ба сомонуудай Советүүдэй хоорондохи социалистическэ мүрысөөндэ орходоо абаһан хүндэтэй ба харюусалгатай уялгануудаа муу бэшээр дүүргэжэ байдаг сомоной Соведэй депутадууд олон бии. Жэшээлхэдэ, партиин членэй кандидат, сомсоведэй депутат нүхэр Е. Ф. Аверин гэгшэ Майн 1-эй нэрэмжэтэ колхозые хүтэлбэрилхэдөө өөрынгөө колхозые гээгдэнги байдалһаань түргэнөөр мулталжа, аймаг соогоо түрүү колхозуудай нэгэндэ оруулжа шадаа. Тус колхоз болбол һүүлэй мэдээгээр тарияахуряалгын түсэбые 90 процент дүүргэбэ. Таряа тушааха түсэб мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Мүнөө тус колхозойхид ВКП(б)-гэй айкомой ба Аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг гартаа бүхөөр бариад байнад.

Агуухэ илалтын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсохоодоо, манай сомоной 3 колхозуудай эрэгтэй эмэгтэй членүүд болбол таряа тушаалгын түсэбые сентябриин 25-һаа хойно бэшэ 100 процент дүүргэхэ уялга абаһан бэлэй. Тиин энэ уялгануудаа саг болзор соонь дүүргэхэ байһандань ямаршье ажаг һэжэг байхагүй.

Б. ДОРЖИЕВ, Сэлэнгын аймагай Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Торийн аймагай «Авангард» колхозойхид тарияахуряалгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Социалистическэ мүрысөөнэй долгин колхозно поли дээрэ үдэр бүри үргэдэжэ, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг стахановецуудай тоо олошорно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус колхозой стахановка Таисия Филипповна Иванова боолтошоор хүдэлмэрилхэдөө үдэрэйнгөө нормые 200 процент дүүргэдэг.

О. Зенкиин фото.

Шэнэ уялгануудые абаба

Днепровско бассейнын уһанзамайхидай бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ тушаа хандалга бэшэгые Бурят-Монголой уһанзамайхид угаа хүндэтэйгөөр угтажа, агуухэ илалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ байнад.

Жэшээлхэдэ, Байкало-Сэлэнгын уһанзамай пароходствын коллективэйхид ашаа зөөбэрилхэ түсэбөө 105 процент дүүргэхэ, тэрээнтэй хамта 33 процент түлишые арбилха гэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Тиин, мүнөө энэ уялгануудаа эндэхид амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Ажаүйлэдбэриин предприятинуудые үбэлэй үедэ һайнаар бэлдэхэ хүдэлмэрине саг болзор соонь дүүргэхэ уялгануудые абаад, тэрэнээ саг болзор соонь дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эрхилнэд.

Портнууд, пристаньнууд болон ажаүйлэдбэриин предприятинуудаар электроэнерги гаргашалха түсэбые 5 процент алмаха, 1945—46 онуудта суднануудые заһабарилха түсэбөө эрхим һайн шанартайгаар ба болзорһоонь урид 15 процент үлүүлэн дүүргэхэ гэхэ мэтын уялгануудые абажа, шэн зоригтойгоор ажаллажа байха юм.

Мүнөө жэлдэ заһабарихха тушаа угтэһэн гүрэнэй түсэбые 110 процент дүүргэжэ, бүхы хүдэлмэришэдэй столовонуудта эдеэ хоолые һайжаруулха ба эд товарай гүйлгые 120 процент дүүргэхэ гэхэ мэтын уялгануудые абаха зуураа энэ уялгануудаа жэшээтэ һайнаар дүүргэжэ байһан цехүүд һүүлэй үедэ олошороо.

Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа манай республикын уһанзамайхид нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин XXVIII жэлэй ойе тэмдэглэхэ нэгэн зорилготойгоор ажаллажа байнад. Хёлго мүрэнэй адагта баригдаха болоһон пристаниие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ уялга абаһан цехын коллективэйхид социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, үдэр ерэхэ тутам ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа байнад.

Тиимэ болохолоороо республикын уһанзамай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай коллективэйхид абаһан уялгануудаа бүримүһэн дүүргэжэ, бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхэнь лабтай болоно гэжэ найдагдана.

Илалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе улам саашань дэлгэрүүлжэ, бэе дээрээ даажа абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ гээшэ уһанзамайхидай арюун уялга мүн.

Г. БАДМАЕВ.

Архиин заводой амжалта

Иволгын аймагай архиин заводой хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад агуухэ илалтын һайндэртэ зорюулжа шэнэ уялгануудые абаһан байгаа. Тиин, энэ уялгануудаа тус коллективэйхид нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байнад.

Һаяхан, тус коллективэйхид абаһан уялгаяа хэрзэргээр дүүргэжэ байһан тухайгаа дүн гаргаба. Тиихэ зуура, эдэнэр жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые байгша оной декабриин 10 хүртэр 100 процент дүүргэхэ гэһэн зад, мүнөө тэрэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө стахановска методээр хүдэлмэрилжэ байнад. Тус заводой стахановецууд А. П. Щепетов, А. Х. Блейхорот, М. Н. Борисова, М. Н. Чмелева болон бусад ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, үдэр тутам 125—140 процент хүртэр даалгабарита нормоёо дүүргэжэ байха юм.

Илалтын үдэрэй дашарамда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоогүй хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад эндэ байхагүй гэхэдэ зааханшье эндүү алдуу болохогүй байна. Эдэнэр хадаа абаһан уялга соогоо бүтээн гаргаха продукциингаа үнэсэнгые 3 процент доошонь оруулха гэһэн уялга абабашье һаа, тэрэнээ муу бэшээр дүүргэжэ байха юм. Тэрээнһээ гадна, хүдэлмэришэнэй ажаһуудаг гэр байрануудые октябриин 1 хүртэр заһабарилха уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байха юм.

Советскэ арадай түйлаһан агуухэ илалтаар бадарһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсоогүй хүн эндэ байхагүй гэхэдэ алдуу болохогүй.

Ив. НИКОЛАЕВ.

Хэблэлэй шэнжэлэл

Хойшоо харадаггүй газетэнүүд

Ургаса хуряалгын эхилжэ байхада манай республикын олонхи аймагууд тус тустаа тодорхой уялгануудые абажа республиканска газетэнүүдтэ гаргаһан бэлэй. Тэрээнһээ хойшо олохон хоног үнгэрбэ.

Мүнөө тэдэ уялгануудай түйлдаа хүрэжэ байһан тухай аймагай газетэнүүд али тухай бэшэжэ байнаб гэжэ хараад үзэе.

«Кударинский колхозник», Кударын аймагай олонхи нютагуудта ябала һайн ургаса элеэшэбэ. Кударынхид хуряалгые һайнаар үнгэргэхэдөө гүрэнтээ сүм тоосожо, элеэ хоолой элбэг таряа талхатай болохо тэды бэшэ, мүн хамта гээгдэлээ усадхаха аргатай болохо байна. Теэд энэ зорилгые «Кударинский колхозник» газетэ үшөөл һайса ойлгоогүй гэхэдэ болоно. Энэ баримтые тус газетын сентябриин 6 болтор бэшэһэн материалнуудынь гэршэлжэ үгэнэ.

Ямар дутагдалтайб? Манай газетэнүүдтэ гражданин бүхэн өөрынгөө һанажа боложо ябаһан юумые хэлэхэ эрхэтэй гээшэ. Гэбэшье олон зоной уншадаг газетэдэ бэшэхэдээ хүн зониие мэхэлхэ эрхэ хэндэшье олгогдоогүй. Тиимэ тула газетэ бүхэн гаргаха материалнуудаа тон наринаар шалгаха, тиигээд толилһон хойном юун боложо байнаб гэжэ гэдэргээ хараха, һонирхожо байха арюун үүргэтэй гээшэ. Иимэл эрхим шанараа дурсагдаһан газетэ мохоодуулаа гэжэ шүүмжэлхэ хэрэгтэй.

«Кударинский колхознигой» хуудаһануудта аймагайнь болон Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Комбайн», «Красный строитель» гэжэ колхозуудай уялганууд гараһан байгаа. «Комбайн» колхозойхид 694 гектар дээрэхи ургасаяа хуряажа, таряа болон хартаабха, овощ тушаалгаар сентябриин 1 болтор гүрэнтээ тоосохо гэһэн уялга абаа һэн. Манай советскэ хүнүүд уялга абаа һаа, үгэеэ үгөөл һаа, заабол дүүргэдэг заншалтай гээшэ. Харин «Кударинский колхозник» бэшэһэнээ мартажархидаг заншалтай болшоо юм байна. Дээрэхи уялгануудай дүүргэлтэ тухай нэгэшье үгэ хэлээгүй зандаа. Мүнөө Доржиев комбайнер 70—80 га хуряаба. Машинист Унагаев—манай түрүү хүн. Дабажап Очиров—дура зоригтойгоор хүдэлнэ гэхэ тэдыгээр дүүргэхэ бэшэ, харин тэдэ түрүү хүнүүд ямар аргаар тиимэ бүтээсэ түйлажа, абаһан уялгаяа дүүргэжэ байнаб гэжэ бэшэхэ хэрэгтэй гэжэ «Кударинский колхознигой» редактор нүхэр Мушановта һануулая! Энэ газетэ болбол Кударын аймагай хуряалгын гээгдэлые усадхаха ябадалда өөрынгөө большевистскэ хурса үгэ үшөө хэлээдүй байна.

ВКП(б)-гэй Кабанскын айкомой орган—**«Сталинский путь»** газетэ мүн лэ иимэшүү. Кабанскын аймаг Бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсожо баһал уялга абаһан юм. Кабанскынхид Кударынхидта орходоо хоёр дахин бага тарилгатай аад, нилээд ехэ аргаболомжотой гээшэ. Тиимэ дээрэһээ энэ аймаг хамагай түрүүн ябаха юм гэжэ хүлеэхэдэ болохо байгаа. Тиин гэтэр, һүүлшын мэдээе харахада, Кабанскын аймаг дээр 9-дэхи һуурида ябана.

Юундэб иимэ болооб? Энэ асуудалые Кабанскын айкомшье, тэрэнэй орган болохо «Сталинский путь» газетэшье һайса боложо үзөөгүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хүдөөгэй хүн зониие хуряалгын хүдэлмэридэ гульдхаха, тэдэнэй бултанайнь эдибхитэй ба эмхитэй ажал эмхидхэхэ, шанартайгаар гээлтэгүйгөөр хуряаха, эгээл сэбэр таряагаа гүрэндөө тушааха гэһэн гол асуудалнууд даншье юрэнхыгөөр энэ газетэдэ бэшэгдэнэ. Абаһан уялгаяа дүүргэжэ байһан тухайнь колхозой түрүүлэгшэ гү, али таряа боогшо гэхэ мэтын шиидхэхы хүдэлмэрилэгшэдөөр статья бэшүүлжэ, хуряалгын темп ба шанар, хүдэлмэриин арга метод тухай номерһоо номерто бэшэжэ байха хэрэгтэй гэжэ өөрынгөө шэнжэлэл соо «Правда» нэгэнтэ бэшэ заана. Харин тиихэдэнь «Сталинский путь» газетэ информационно удхатай бишинхан статьянуудые үгөөд лэ, хуряалга хэрзэргэ ябажа байһаниинь тодорхойгор мэдэхэгүйгөө харуулна. Һайн хүнүүд тухай дэлгэрэнгыгөөр бэшэжэ энэ газетын алдаршуулһан түрүү хүн гэжэ даб дээрээ нэгэншье угы. Хуряалгые хойшонь татажа байһан гэмтэ хүнүүдые хатуугаар шүүмжэлһэн тиимэ статья гэжэ мүнөө дээрээ угы байна.

Хуряалгые хаһа саг соонь үнгэргэхэ, таряа тушаалгаар түргэн тоосохо хэрэгтэ дурсагдаһан хоёр газетэнүүд хашанаар хабаадажа байһанаа ойлгожо, саашадаа халалан тарялан дээрэ, хээрын стан дээрэ юун боложо байнаб, халюурма үргэн таряалангаа хэн һайнаар, хэн муугаар хуряажа, абаһан уялгаяа алирзэргэ дүүргэжэ байнаб гэжэ мэдэхэ ёһотой. Гансал һайса мэдэхэ бэшэ, мүн тэрээн тухай тааруулжа хурсаар бэшэхэ, амжалтатайгаар, ургасаяа алдангүйгөөр хуряажа дүүргэхэ ябадалда уряалха уялгатай.

Энэ уялгаяа зэргэ дүүргэжэ байһан тухайнь саашанхи номернуудһаа харагдана бэзэ.

Манай газетын материалаар хэмжээ абтаба

„Коммунистын хүндэтэ нэрые хухална“

Манай газетын байгша оной августын 16-ай хуудаһанда иимэ гаршагтай корреспонденци туһхаглагдажа, тэрээн соо Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Х. Вампиловай обор нобшо хүдэлмэрие эрид шууд шүүмжэлһэн байгаа.

Тус корреспонденци соо хэлэгдэһэн баримтанууд барандаа үнэн болжо тодорбо. Тиимэһээ парторганизациин секретарь нүхэр Вампилов ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой шиидхэбэриин үндэһөөр тушаалһаан сүлөөлэгдэбэ. Тэрэшэлэн партийна хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаба гэжэ партиин айкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагша нүхэр П. Еранский манай редакцида мэдээсэбэ.

Намарай пар хахалха түсэб саг болзор соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ

Таряахуряалга ба гүрэндэ тушаалгануудтай хамта хүдөө ажалай хүдэлмэриин нэгэн шухала һалбари болохо намарай пар хахалагдаха байна. Намарай пар болбол полиие буртаг үбһэнһөө сэбэрлэхэ ба тэрэнэй хүрьһэндэ шииг нойто бариха ябадалда агротехническэ угаа ехэ удхашанартайһаа гадна, хабарай хүдэлмэриие ниилэдгүй хүнгэдхэжэ, тарилые түргэдхэдэг ба үндэр ургаса хуряаха ябадал хангадаг юм. Тиимэдэ энэ хүдэлмэриие хожомой ээлжээндэ табижа болохогүй байна. Олонхи аймагуудай үндэр ургаса хуряаха үндэһэ һуури болохо эрхим пар энэ жэлдэ бэлэдхээгүй байһан хада намарай пар хахалха түсэбые саг соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ ябадал илангаяа шухала. Үнгэрэгшэ жэлдэ олонхи аймагууд намарай пар нахалха хүдэлмэриие хойшолуулжа, бага бэшэ хохидолдо ороһон байбашье, мүнөө энэ ябадалаа дахяад дабтажа байна. Аймагуудтахи советскэ ба газартаряалангай органууд болон АЗО ба МТС-үүдэй специалистнарай зүгһөө намарай пар хахалха хүдэлмэри саг соонь үнгэргэхэ шухала хэмжээнүүд абтадагүй.

Зэдын, Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Кударын болон бусад аймагууд парай нэгэдэхи хахалалгые 50—60 процент дүүргэһэн байбашье, аяар мүнөө хүртэр намарай пар хахалжа хүсэд эхилээдүй байһаар. Тиихэдэнь намарай пар хахалха эгээл һайн болзорнууд үнгэржэл байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ намарай пар хахалха түсэб оройдоо 15—20 процент дүүргэһэн Яруунын, Мухаршэбэрэй, Заиграйн, Тарбагатайн, Сэлэнгын аймагууд мүн 1945 оной энэ шухала хүдэлмэриин зохистой болзорнуудые гээжэ, байгуулагдаһан түсэбөө һаатуулха тухандань хүргэжэ байна.

Намарай пар хахалха хүдэлмэриин һаатажа байһан ушар юуб гэхэдэ, олонхи аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй энээниие бодотоор хүтэлбэрилэнгүй, өөрөө бүтэхэ ябадалда найдажархиһанһаа болоно. 1946 ондо үндэр ургаса хуряаха бата бэхи үндэһэ һуури—намарай пар бэлэдхэхэ талаар тохёолдоһон энэ ехэ дутуунуудые саашадаа тэсэнэгүй. Советскэ болон газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол энэ дутуунуудаа дары усадхажа. МТС ба колхоз бүхэнөөр байгуулагдаһан түсэбые дүүргүүлхэ шанга хэмжээнүүдые абаха зорилготой. Хүдөө ажалай мэргэжэлтэд-агрономууд энэ үедэ поли дээрэһээ холодонгүй, хүдэлмэриин эрхим шанар хангаха ба колхозуудта үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ байна. Нёдондо жэлдэ намарай пар хахалха түсэбэй саг соогоо дүүргэгдээгүй ба тэрэшэлэн шанар муутайгаар хэгдэһэн ябадал имагтал бидэнэрэй гэм зэмэ гээшэ гэжэ агроном бүхэн мэдэг.

Газарай таһагуудай агрономууд болон агротехнигүүд нёдондоной алдуунуудһаа һургаал абангүй, энээниие дахяад дабтахаар зүбэлжэ байна. АЗО ба МТС-үүдэй агрономууд болбол МТС болон колхозуудай намарай пар хахалха агротехникые бүдүүлигээр хазагайруулжа байхадань тэрэниие хэрэгсээдэггүй ба голодоһо гаргаха ябадалтай шангаар тэмсэдэггүй байха юм.

Байгша оной сентябриин 10-ай мэдээгээр республикын оройдоо 9 аймаг намарай пар хахалжа эхилһэн байна. Тиихэтэ һолоомын узуурта лущени хэхэ хүдэлмэри хаанашье эхилэгдээгүй. Һолоомын узуурта лущени хэхэ ябадал ерэхэ жэлэй үндэр ургасын түлөө тэмсэлэй гол нүхэсэл мүн.

Мүнөө республикын олонхи колхозуудаар севооборотдо орохо хүдэлмэриин ябуулагдажа байгаа үедэ газарай хүрьһэ зүбөөр элдүүрилхэ ябадал бүри ехэ удхатай байна. Таряахуряалгын һүүлээр таригын талмай дээрэ зүһэн бүриин буртаг үбһэнэй хүрэнгэ үлөөд, хожомоо ороо һото культуранууд һаа түрүүн ургажа эдеэшэн, хуряалгын үедэ унажа эхилдэг байха юм. Эдэ бүхы хадаа намарай пар хахалхада үхэдэг байна. Иимэ газарта лущени хэһэнэй удаа 7—10 хоног үнгэрһэн хойно намарай пар хахалха ёһотой.

Нёдондо жэлдэ таряахуряалгатай хамта агрегатна лущени үнгэргэһэн Сэлэнгын, Хонхолойн, Курбын, Тугнуйн болон бусад МТС-үүдэй дүршэл бүхы МТС, колхозуудта ульгэр жэшээ болоо үгэхэ зэргэтэй. Республикын бүхы МТС-үүд агрегатна лущени хэжэ шадаха дүүрэн аргатай. Юуб гэхэдэ, дисково борнойнуудые комбайнын хойноһоо шагтагалха арга эгээл бэлэн байна.

Газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд ба специалистнар колхозуудай түрүүлэгшэнэр болбол таряахуряалгые ябуулхатаяа нэгэн доро лущени хэд, намарай пар гүнзэгыгөөр хахалха ёһотой.

Намарай пар хахалха хүдэлмэридэ шухала хэрэгтэй зэр зэмсэг мори унаа бүрин түгэс табигдаха зэргэтэй байна. Энэ хүдэлмэридэ ябажа байһан тракторнуудые гүхэреэн сүүдхэ соо хүдэлмэрилүүлхын түлөө МТС-үүдэй директор шухала хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Намарай пар хахалха хүдэлмэридэ хабаадажа байһан колхозлигуудай ажалай эмхидхэл зүбөөр табижа, тэдэнэрэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар ябуулха гээшэ зайлашагүй шухала.

Хүйтэн боложо газарай хүрэхэ саг дүтэлжэ байна. Тиимэдэ сагай уларилай ямаршье байгаа һаань намарай пар хахалха хүдэлмэри һаалгүйгөөр ябуулха хэрэгтэй.

Республикын бүхы колхоз, МТС-үүд намарай пар хахалха байгуулагдаһан түсэб саг болзор соонь эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса хуряаха бата бэхи һуури табиха байһаниинь һэжэггүй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр Мухаршэбэрэй аймагай «Красный заган» артель ба Саянтын МТС-эй коллективэй уряалаар Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо өөһэдынгөө уялгануудай нэгэн шухала пункт болгон намарай пар хаһа саг соонь эрхим шанартайгаар хахалха зорилго табиһан байгаа. Тиихэлээрээ хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, абаһан уялгануудаа һаатагүй дүүргэхэ ёһотой болоно.

А. ДУЛГАНОВ.

Хилын саана

В. М. МОЛОТОВ США-гэй ГҮРЭНЭЙ СЕКРЕТАРЬ БИРНСЫЕ ЕРҮҮЛЖЭ УУЛЗАБА

ЛОНДОН, сентябриин 1. (ТАСС). Сентябриин 16-ай үдэшэлэн Лондондо байгаа советскэ посольстводо В. М. Молотов болбол США-гэй Гүрэнэй секретарь Бирнсые ерүүлжэ уулзаһан байна.

ФРАНКО БОЛБОЛ ХОЁР ЭЛИТЭ ИСПАНСКА РЕСПУБЛИКАНСКА АЖАЛ-ЯБУУЛГАШАДЫЕ АЛАХА ГЭЖЭ БАЙНА

ЛОНДОН, сентябриин 15. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэлэй ёһоор, Испанида дайнай болохо үедэ испанска республиканска армиие эдибхитэйгээр хүтэлжэ байһан Сантьяго Альварес болон Себастьян Сапирайн гэгшэд Мадридта арестовалагдаба гэнэ. Мүн тэрэшэлэн коммунистическэ партиие хүтэлхэ составшье арестовалагданхай.

НЬЮ-ПОРК, сентябриин 15. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэхэнь хадаа, Вашингтоной штадһаа конгрессын член демократ Деласей гэгшэ Франкогой правительство хадаа антифранкистска пююса эмхиие ударидагшад Сантьяго Альварес ба Себастьян Сапирайн гэгшэдые саазалха һанаатай гэжэ гэмнэһэн байна. Деласейн хэлэһээр хада, энэ асуудалые гүрэнэй департаментда зүбшэжэ үзэхэдэнь, тэндэ үнэнтэ зүб ёһо гуримые сахихын тулада али бүхы юумэ хэгдэхэ байха гэжэ мэдүүлбэ.

Деласейн мэдүүлһээр хадаа, Альварес болон Сапирайн гэгшэд 1937 ондо Кубада байхадаа Карибска зонодо фалангистска шпионаж хэгшэдые элирүүлэн олохо хэрэгтэ туһалһан байна. Удаа тээнь Альварес болбол Франпида партизануудтай хамта зайлалдажа ябаһанаа. антифранкистска хүдэлөөниие эмхидхэхын тулада Испани хүдэр ошоһон байгаа.

СУН ЦЗЫ-ВЕНЬ АНГЛИДА ЕРЭЭД БАЙНА

ЛОНДОН, сентябриин 16. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулхань хадаа, сентябриин 16-да Хитадай премьер-министр доктор Сун Цзы-вень гэгшэ богонихон болзор соо байгаад ошохоор Лондондо ерэбэ гэнэ. Сун Цзы-вениие Хитадай гадаада хэрэгүүдэй министр доктор Ван Ши-цзе ба Лондондо һуугаа Хитадай элшэн сайд доктор Веллингтон Ку гэгшэд угтаһан байгаа.

ХОЙТО ИТАЛИДА АЖАЛГҮЙ ЯБАДАЛ ДЭЛГЭРЭЭ

РИМ, сентябриин 17. (ТАСС). «Джорнале дель маттино» болбол Хойто Италида ажалгүй хүнүүдэй тоонь мүнөө үедэ 700.000 хүн болоод байна, тиин һарын дүүрэхэ багта 1 миллион хүрэхэ байха гэжэ мэдээсэнэ. Мэнэ һаяхан шэнэдхэн байгуулалтые эхилхэ министр Рупни гэгшэ «Реальта политика» гэжэ римскэ еженедельнигүүдэй нэгэнэйнь корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө ойрын саг соо Итали дотор ажалгүй хүнүүд 2-һоо 3 миллион хүрэхэ юм гэжэ хэлээ.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ. ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23 АТС—1.89, зам. ответ. редактора—7.89, ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89, сельского хозяйства—6.03 писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Б—00143. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР Тираж 5.500.